

Revidering förfrågningsunderlag Kundval, hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att godkänna reviderat förfrågningsunderlag för LOV Kundval, hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering, att gälla från och med den 1 augusti 2025.
2. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att notera information om förfrågningsunderlagets bilaga 2 och 3 till tjänsteutlåtandet.

Ann-Sophie Holgersson
Förbundsdirektör

Sammanfattning

I detta ärende föreslår förvaltningen införandet av en extra ersättning för dokumentation i samband med hembesök som utförs av legitimerad personal inom hemsjukvården, med anledning av att samtliga aktiva utförare inom kundvalet uttryckt svårigheter med att bedriva just den basala hemsjukvården till nuvarande ersättningsnivå. Ersättningen föreslås vara 137 kronor för dokumentation i samband med hembesök, vilket motsvarar 15 minuter av timpriset för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, för kund boende i tätort.

Basal hemsjukvård är regionfinansierad och belastar därför den regionala budgeten. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes kostnader skulle genom införandet av denna ersättning öka med cirka 3 041 400 kronor per budgetår.

Förvaltningen bedömer att åtgärden är viktig utifrån perspektivet att invånarnas valfrihet behöver bibehållas alternativt ökas.

Beskrivning av ärendet

Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje kommun, numera Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON), beslutade 2009 att upphandla hemtjänst, hemsjukvård och hemrehabilitering enligt ett gemensamt förfrågningsunderlag inom Lagen om valfrihetssystem (LOV). Syftet är att stärka kundens ställning genom ökade möjligheter att fritt välja utförare samt att erbjuda en god och nära tillgänglighet till omsorg och vård.

I valfrihetssystemet ingår idag fem utförare; Allegio Omsorg AB, Attendo Sverige AB, Tiohundra AB, Väddö Vård AB samt Äldreliv i Stockholm AB. Kundvalet är indelat i fyra geografiska zoner, där utförarna är aktiva i en eller flera.

KSON beslutade 2023-11-16 § 70, om den senaste revidering av förfrågningsunderlaget i sin helhet, att gälla från och med den 1 februari 2024. Sedan dess har revideringar av olika delar gjorts genom uppräknings av ersättningar, ändring av betalningsvillkor samt ändring av lydelse gällande ersättningsgrund för hembesök av legitimerad hemrehabiliteringspersonal.

I ärende från 2025-02-13 § 10, redogjorde förvaltningen för resultatet av den fördjupade uppföljningen av reviderat förfrågningsunderlag för Kundvalet som gjorts. Uppföljningen visade att utförarna i huvudsak var positiva till ersättningsmodellen men mer kritiskt inställda till ersättningsnivån.

Den 5 mars inkom skriftlig uppsägning av deltagande i LOV Kundval från Attendo Sverige AB. Orsaken till uppsägningen angavs vara ersättningarna i stort men med fokus på ersättningar i Kundvalets hemsjukvårdsdel. I ett möte med företrädare för Väddö Vård AB uppgav utföraren till förvaltningen att de inte kommer att kunna vara fortsatt utförare inom Kundvalet, under nuvarande ekonomiska förutsättningar och de angav att den främsta orsaken var ersättningarna för hemsjukvården. Under 2024 valde Allegio Omsorg AB att säga upp sitt uppdrag i zon 2, Rimbo med omnejd av samma anledning. Tiohundra AB har redovisat ett prognosticerat underskott på 8 mnkr för 2025 för hemsjukvård och hemrehabilitering, varav den största delen gäller hemsjukvården. Även Äldreliv i Stockholm har uttryckt motsvarande svårigheter att få ihop ekonomin i uppdraget.

Dokumentation i samband med hälso- och sjukvårdsinsats ersattes i tidigare förfrågningsunderlag men togs bort i den senaste revideringen. Efter utvärdering av villkoren, där ersättningsmodellen nu styr mot att legitimerad personal ska vara på plats hos kunden, görs bedömningen att förutsättningarna för legitimerad personal, att

dels ta sitt samordningsansvar för brukarna dels få relevant tid för dokumentation, bör stärkas. Som ett led i konsekvensbedömningen av situationen föreslår förvaltningen därför införande av en extra ersättning för dokumentation i samband med hembesök som utförs av legitimerad personal inom hemsjukvården. Ersättningen föreslås vara 137 kronor, vilket motsvarar 15 minuter av timpriset för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, för kund boende i tätort. (punkt 6.6.4)

I förslaget till reviderat förfrågningsunderlag har samtliga tidigare beslutade revideringar vävts in i det samlade dokumentet och därmed är förfrågningsunderlaget för Kundvalet nu ett sammanhållet dokument där samtliga villkor finns angivna. Förfrågningsunderlagets tillhörande dokument; Turordning för ickevalsalternativ, ärendets bilaga 2 samt Rapporteringsanvisning, ärendets bilaga 3, har reviderats och bifogas detta ärende för information. Ersättningsvillkoren (kap 5) och Specifik uppdragsbeskrivning (kap 6) har bytt plats, för att följa övriga LOV-villkor som direktionen beslutat om.

I detta ärende föreslår förvaltningen också ett antal mindre revideringar av villkoren enligt nedan:

1. Ändring av tidsangivelse i kapitel Specifik uppdragsbeskrivning, för när genomförandeplan ska vara upprättad, från tidigare 14 dagar till 28 dagar. Detta med anledning av att samma ändring är införd i villkor för särskilt boende för äldre, socialpsykiatri och verksamhet enligt LSS. (punkt 5.6.10)
2. Införande av ny punkt om rapportering i kapitel Ersättningsvillkor med lydelse "Grunden är att insatser ska rapporteras hemma hos brukare. Beställaren tillåter efterrapportering av insatser motsvarande upp till 2 % av det totala fakturabeloppet per kalendermånad." Punkten införs efter identifierade otydligheter om i vilken omfattning efterrapportering får ske. (punkt 6.2)
3. Justering av betalningsvillkor, efter tidigare delegationsbeslut från avdelningschef, där texten nu är formulerad "Betalning sker mot faktura på första tillgängliga bankdag 15 kalenderdagar efter fakturadatum" (punkt 6.17.2)
4. Justering av text under Ansvarsfördelning (kap 9.8.15) genom att sista meningen "Gäller för alla utförare utom Vårdbolaget Tiohundra AB som har agen administration", då detta inte är förenligt med konkurrensneutralitet i valfrihetssystem enligt LOV.

Enligt LOV-villkoren har beställaren genom politiskt beslut i direktionen rätt att ändra villkor i avtalet. Så snart beställaren har fattat beslut om ändring har utförarna 60 dagar på sig att acceptera

de nya avtalsvillkoren, som föreslås börja gälla den 1 augusti 2025. Om de nya villkoren inte accepteras ska leverantören skriftligen meddela beställaren om att de ändrade villkoren inte accepteras och i så fall innebär det att avtalet sägs upp med en uppsägningstid på tolv månader. Under uppsägningstiden gäller de gamla avtalsvillkoren. Om beställaren inte mottagit ett sådant meddelande inom den angivna tiden blir utföraren bunden av de ändrade villkoren.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget genomförs månatligen i genomsnitt cirka 1 850 hembesök av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom Kundvalet i Norrtälje. Med en extra ersättning för dokumentation i samband med dessa hembesök, motsvarande 15 minuter á 137 kronor, skulle KSONs kostnader öka med cirka 3 041 400 kronor per budgetår. Då ersättningen föreslås gälla från 1 augusti 2025 skulle detta innebära en extra kostnad på 1 267 250 kronor för 2025.

Basal hemsjukvård är regionfinansierad och belastar därför den regionala budgeten. Den ökade kostnaden föreslås finansieras med medel från statsbidraget Säkerställa en god omsorg om hälso- och sjukvård för äldre personer, för avtalsår 2025, och kommer därför inte påverka KSON:s budget under innevarande år. För 2026 kommer ersättningsökningen äskas i budgetunderlaget till Region Stockholm.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Förslaget bedöms stärka den sammanhållna vården och omsorgen genom att utförare inom valfrihetssystemet ges bättre förutsättningar att bedriva fortsatt verksamhet.

Barnperspektiv

I förslaget lyfts fram att Barnkonventionen är svensk lag och ska följas i de delar som är tillämpliga på samma sätt som annan lagstiftning. I övrigt bedöms inte ärendet ha någon särskild påverkan ur ett barnperspektiv

Förvaltningens synpunkter

Samtliga aktiva utförare inom kundvalet har uttryckt svårigheter att bedriva basal hemsjukvård till nuvarande ersättningsnivå. En utförare har under våren 2025 valt att lämna uppdraget och en annan har uttryckt avsikt att lämna vid årets slut om nuvarande ersättningsnivå

kvarstår. Konsekvenserna av att utförare valt att säga upp uppdrag i en eller flera zoner, tillsammans med att utförare valt att lämna valfrihetssystemet helt, har lett till att två av zonerna nu endast har en aktiv utförare kvar, vilket innebär att valfriheten för invånarna helt uteblir.

Förvaltningen bedömer att det finns en risk att antalet utförare ytterligare kommer begränsas om ersättningsnivån för kundvalets basala hemsjukvård kvarstår och föreslår därför som en kortsiktig åtgärd, införandet av en extra ersättning inom basal hemsjukvård.

Förvaltningen bedömer också att ytterligare utredning behövs, för att hitta långsiktiga hållbara lösningar för att garantera valfrihet gällande insatserna hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering, för invånarna i Norrtälje kommun.

Bilagor

1. Förfrågningsunderlag enligt LOV Kundval, hemsjukvård, basal hemsjukvård och hemrehabilitering
2. Turordning för ickevalsalternativ
3. Rapporteringsanvisning, from 250801

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se och registrator.hsf@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se).